

„שלוש“ ו„סלאם“ בבוקרסט

הפולנים, דקוטה דרמנועי, שהועמד במיוחד לרשותם, כדי להביאם בזמן. במטוס זה, שהיו בו נוסעים יחידים, הגיעו לווארשה. מלבד הדייגים, כללה תוכנית הקונגרס פגישות היכרות בין חברי המשלחת השור. לרשותן של פגישות אלה הועמדו תמיד אולמות מפוארים ובהם שולחנות עמוסים בשפע הרגיל. אופיינית לאלה היתה פגישה המשלחת הישראלית עם המשלחת הסובייטית. **עד מעמד רוסי, סמל הפלמ"ח.** הפגישות גדולה גרם ראש המשלחת, איבאניו, שגילה בקיאות כה רבה בשאלות ישראל, עד שחברי המשלחת התקשו לספקו. „כיצד מתקדם מפעל בית-גטופה?“ „שאלו. „שמעתי שלב הנסיונות הסתיים כבר.“ הסברותיו של הנציג הישראלי אישרו כי אמנם המפעל קרוב לסימומו המוצלח. איבאניו הוסיף לשאול בשטחים אחרים: „ואיך נספגים יושבי המעבדות במערכות הייצור והתרבות של המדינה? באיזו דרך כיים מנחילים להם את הלשון העברית? מתי יוחלל הפסקת האשגל מים המלח, עם סימומו של כביש סדום? מדוע מופיעה המילה ישראל בסמל המדינה בעברית בלבד, ואילו בטבטבנות הכסף בעברית וערבית?“

הפגישה הלבבית הסתיימה בכך, שאיבאניו הציע לאיש שיחו את סמל המשלחת הסובייטית. מחוסר סמל מתאים למשלחת הישראלית, הציע הישראלי ליידידו החדש את סמל הפלמ"ח, אשר הלה לא אחר לענות על דש ששאלו, תוך שיחה ערה על תולדות ההגנה, תנועת המרי והפלמ"ח בארץ. **זר-ענק ונציג מצרים.** במרכז ווארשה ניצבת אנדרטה בולטת לזכר לוחמי הגיטאות היהודיים. עליה חרות בשלוש שפות, עברית, אידיש ופולנית: „עם ישראל ללוחמיו הגיבורים.“ הסיוור שאורגן לכל משתתפי הקונגרס נפתח בביקור ממושך ליד האנדרטה, שלוחה בהסברה מפורטת על מלחמת הגיטאות וגבורת היהודים במלחמה נגד הנאצים. המשלחת הישראלית סימנה את ביקורה בהנחת זר-ענק על האנדרטה. היה זה אופייני שגם בפעולה אחרונה זו השתתף נציג מצרים, סימל בזאת את העובדה, כי זהו המי קום החיזי בעולם, בו יכולים עדיין ערבים ויהודים לדבר לשלום.

ישיה עשוי מוד תכול, עליו נרקם, לפי דרישת המשלחת הפסימית, מגן דוד והמליים ישראל בעברית ובאנגלית בלבד.

המשלחת הישראלית בקונגרס הפולני בווארשה יצאו שתיים, חזרו אחת

בשר, דגים, בשר או עוף עם תוספות, גלידה, תה ועוגות. ארוחת הערב דמתה לארוחת הצהריים, אך היתה עוד עשירה ממנה. במשלחת טיפל מנגנון מיוחד, שכלל 30 איש, בנייהם מתרממים, נהגים מארגנים ואני-שי-שרות, שאגנו לכל פרט, כמו כביסה, סינון החדרים, אירגון טיולים, הספקת כרטיסים להופעות, שירותים אישיים מיוחדים. **לחמשת המאחרים, מטוס מיוחד.** בשביל הסטודנטים שהיו צריכים לעבור מהפסטיבל לקונגרס בווארשה אורגנה רכבת מיוחדת, אך לרגל תקלה משרדית אחרו להגיע החיילים עברו חמשה מחברי המשלחת הישראלית. כשהגיעו החיילות, למחרת היום, התנצל הקונסול הפולני על האיחור המצער, ביקש מחברי המשלחת לבוא מחר לשדה התעופה, לנסוע במטוס, כדי שלא יאחרו לפתיחה. כבואם למחרת למקום, הופתעו לראות שחכה להם מטוס של חברת לוט

* סימין השולחן: יצחק שכטמן (מלפנים), ורה רורליץ, עמיקם גורביץ, שאול רזיאלי, משמאל לשולחן: הנג אבוב'נא, יוסף ווינפלד, יואב עבושי, ישראל זק.

שרו במיוחד למטרה זאת, 23 אולמות קולנוע, 10 כיכרות רחוב, 9 איצטודיונים ומרכזי ספורט, 261 תיאטרונים ובתי-אופרה. **למשלחת ישראל, 8 מכוניות.** איר-גונו של מפעל-ענק זה היה למופת. חודשיים רבים לפני כן דאגו המארגנים אף לפרטים הזעירים ביותר, שיבטיחו את הנוחות וההנאה המכסימלית לבני כל הארצות, על הרגליהם ומנהגייהם השונים ומשונים. הרופסו מורידרדן בעשרות שפות, אלפי אנשי שם הופסקו בהכנת השירותים היעילים למופת שהועמדו לרשות המשלחות. מועדי הפתיחה והסיום של כל אחד מאלפי המבצעים נשמרו בדיוק של שניות.

לרשות המשלחת הישראלית, שמנתה 200 איש (מהם 25 ערבים, רובם תושבי סביבת נצרת) הועמדו חמישה אוטובוסים, מן הטייפוס החדש ביותר של סקודה ושלוש מוניות. הם שוכנו בשני בתים, אכלו במסעדה יחד עם המשלחת היווסיגאמית. התפריט היומי הרגיל: נתח כביר של נגיף משוּבּה, גבינה שוויצרית, חבילה של חמאה, צנצנת קטנה של ריבה, בקבוק חלב מפורסטר, אגסים ושתי פים וכוס תה לארוחת הבוקר. בצהריים: מרק

„הברכה היומיומית בה פוגש אדם בישראל את רעהו היא שלום בעברית וסלאם בערבית. בית-שתייהן פירושן, פשוטו כמשמעו, שלום... עז רצוננו לשלום בעולם כולו וב' מזרח התיכון... ואנו מברכים את כולכם, חברים יקרים, בברכה היומיומית שלנו, שלום עליכם וסלאם עליכם.“

לא היה שום דבר מיוחד בברכה עצמה, אך אחרי סיום נאומו של שאול רזיאלי, סטודנט הטכניון, מתולתל-השער ודק השפם בקונגרס הסטודנטים הבינלאומי בווארשה, קרה דבר מאד בלתי-רגיל: קאמיל, אחד משליחי מצרים, ניגש אל עמי השחרחר, חבר המשלחת הישראלית, חיבק אותו בהתלהבות בשתי ידיו והעמיר עליו נשיקות. הוא לא היה יחיד: עיראקים, עברירדונים, מצרים לחצו בלבביות את ידי הנציגים הישראליים, הביעו את התפעלותם מן הנאומו.

בין השאר, רצון הפיוס. כשיצאה לפני חודש וחצי, משלחת ישראלית * לפסטיבל הנוער הדמוקרטי בבוקרשט, כללה היא גם מספר נציגים שהמשיכו, אחר כך את דרכם לווארשה, לקונגרס הסטודנטים. הפסטיבל, מבחינה ישראלית, היה הישג חשוב: הופעות הישראלים במחול ובמקיישראלים בפרסים שלושיים, הישג גדול למדינה קטנה כישראל, אך החשוב מכל: בכל אלה בלט הרצון, להחזיר את היחסים עם ישראל לחיקוּם, לא לתת לסכסוך החריף של השנה שעברה להטביע את חותמו לנצח. זו גם היתה הסיבה שהמשלחה הישראלית ראתה את צאת המשלחת בעין יפה.

את היקף הפסטיבל עצמו קבע לתאר: השתתפו בו 40 אלף איש, בני 106 עמים וארצות. מדי יום ביומו התנהלו למעלה מ-100 הופעות אמנותיות, שכללו תחרויות ספורט, נשפים, הצגות, שירה, מחול, בלט, הופעות אקרובטיות, תערוכות וסרטים. לרשות הועמדו 4 גנים עירוניים ענקיים, שהוכ

* למעשה, יצאו מן הארץ שתי משלחות נפרדות, האחת מטעם מפ"ם והשניה מטעם הפתח למקיי ולמפלגת השמאל. באווירה הרמאוזת של הפסטיבל, נראה הפילוג חשוב פחות מאשר בארץ ושתי המשלחות התאחדו.

אני כופר בפרהסיא בכל הנמצא כאן כולל דעת ותוכן גם יחד. ישראלי לא יכול להיות אחי! ועכשיו, בוא תבוא הסחורה הגרמנית, והסבון שנעש מדם וחלב אחי ומשפחתי.

ואליכם „תנובה“, „המשביר“ ו„סולל בונה“ אשר אתם מקבלים את הסחורות, אקרא: תשתמשו ותהנו מדם ששת מליוני היהודים — מובן בלעדי.

י. בן-משה מלומד בשטחי מדעי הטבע, אמנויות ואומנויות.

אנרכיזם, לא. לטענת אחד מחבריו, שה' בריחה אינה פתרון ושיש להילחם בדבר שחושבים אותו לאיום כל כך, השיב הצייר: „להילחם? איך? אולי לזרוק פצצות בנמל? לא. במדינה אין מקום לאנרכיסטים. מה יקרה אם כל אחד יתחיל לזרוק פצצות כשמשוהו אינו מוצא חן בעיניו? לזה אינני מיכן. הב' הברירה היחידה שנותרה לי, היא להגיד שלום ולצאת.“

„ואם עוד יתפכח העם, כפי שאני מקווה,“ הוסיף, „לא צריך לשרוף ולפוצץ את הסחורה ואת שכבר באו ועוד יבואו. צריך לקחת אותן ולקבור אותן בהר הרצל.“

מסע ישראלה

הקשר נפסק

קרוב לשלושה שבועות עברו מאז נקלט השידור האחרון של ישראלה, שהודיע כי עמדה להכנס לנמל מרסיי. מאז לא נתקבלה ממנה כל ידיעה ישירה. תחנת האלחוט ברמת-גן, אשר אתה שמרה הסירה קשר כל הזמן, ייסתה בקביעות לחדש את הקשר, ביקשה אף מחובביים בכל ארצות אירופה וצפון-אפריקה לעזור לה ליפושיה. לשוא. לפי ידיעות שנתקבלו מאנשים שפגשו את

סופית. הוא פירסם ברחובות ירושלים כרוז בון לשון: „לחברי חילי לחי' לשעבר בישראל. הנני נוסע, האנייה מפליגה — אני נפרד מכם בפומבי, שלום לכם, ושנה טובה! מתחילה ועד סוף הייתי עמכם אולם כעת

„איך איכל להיות בסוּח“, שאל, „שהמרגינה שאני אוכל אינה עשויה מאמי, משחת הנ' עליים — מאחותי והסבון מאחי?“. עז בואן של סחורות השילומים הראשונות לחופי הארץ קיווה בן-משה שיחול, בדרך נס, שיגנו כלשהו. כשהנס איחר לתחולל, החליט

איזה ים הוא זה?

זהו ימה השישי (או אנמה הרביעי) של מדינת ישראל, אשר נוצר השנה, כתוצאה מעבודה מאומצת, בכקעת בית-נטופה, על ידי חברת „תכנון המים לישראל“, כחלק מתוכנית מקיפה של אגירת מי נחלים, נהרות וגשמים לצורכי השקאה. בינתיים התברר שאפשר לנצל את האגם לצורך נוסף: שדושה קיבוצי הפכיבה שזכו לזיכיון לדייג במקום הכניסו לתוכו מיליוני דגיגי קרפיונים, אוספים עתה את היבוא.

יורדים

במקום פצצות, בריחה

בחנות קטנה, חבויה באחת מסמטות ירושלים, הצטופפו מספר אנשים, נפררו בחום מיהושע בן-משה קרמר (32), נמוך קומה, רזה וחיוור, בעל פנים צרים ועיניים תכורלות עייפות.

הוא השיב לחבריו המעטים לחיצת-ידי, חיך חיוך חיוור ואמר שוב ושוב: „שלום, חברה, שנה טובה.“

לא היתה זו פרידה רגילה. כי בן משה עזי מד, בימים הקרובים, לעזוב את הארץ לצמיתות. את חנותו הקטנה מכר כבר למאיר פוקסי, עולה חדש מצ'כוסלובקיה.

המחול הוחלף ברובה. כבואו מהור נגריה, בשנת 1938, התאהב בן-משה צייר לפי נטייתו, בירושלים, החליט להשתקע בה. הוא התהלך בסמטות העמוקות של העיר העתיקה, בילה ימים על ימים בין הנופים הקוסמים של הרי יהודה, אותם ניסה לצייר. חיי האמן השקטים לא נמשכו לאורך זמן. באו ימים אדומים ולילות שחורים. בן-משה לא עמד מן הצד. המכחול הוחלף ברובה. ואז הצטרף למחתרת, השתתף מתחילה עד סוף בכל הקרבות בירושלים, נפצע מספר פעמים. אך הסערה עברה והשאר אחריו חלל ויק. במקום ימים אדומים באו ימים אפורים, שלא היו חביבים על הצייר וגם לא על הלוחם. הוא הונית את מכחולו, פתח חנות לשלטים. „מובן בלעדי“.

השילומים היו הקש שבר את גב הצייר. לגביו של בן-משה, היו אלה חלבם ודמם של יחודי אירופה שנרצחו.